

Ustawa o finansach publicznych

z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz.U. Nr 157, poz. 1240)

Tekst jednolity z dnia 21 czerwca 2013 r. (Dz.U. 2013, poz. 885)

(zm.: Dz.U. 2013, poz. 938, poz. 1646; Druk sejmowy Nr 1881)

Dział I. Zasady finansów publicznych

Literatura: *T. Augustyniak-Górna*, Opinia dotycząca rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, Druk sejmowy Nr 1078, Biuro Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu RP, www.sejm.gov.pl; *taż*, Pojęcie i charakter prawny budżetu państwa, w: *C. Kosikowski, E. Ruśkowski* (red.), *Finanse publiczne i prawo finansowe*, Warszawa 2003; *S. Babiarz, B. Dauter, B. Gruszczyński, R. Hauser, A. Kabat, M. Niezgódka-Medek*, Ordynacja podatkowa. Komentarz, Warszawa 2010; *C. Banasiński, M. Kulesza*, Ustawa o gospodarce komunalnej. Komentarz, Warszawa 2002; *B. Banaszak*, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, Warszawa 2009; *M. Bitner, E. Chojna-Duch*, Dług publiczny i deficyt sektora finansów publicznych, w: *E. Chojna-Duch, H. Litwińczuk*, *Prawo finansowe*, Warszawa 2010; *J. Boć*, Kontrola prawna administracji, w: *J. Boć* (red.), *Prawo administracyjne*, Wrocław 1998; *E. Bończak-Kucharczyk*, Komentarz do art. 43 ustawy o gospodarce nieruchomościami, *Lex/el.* 2013; *A. Borodo*, Opinia ogólna o projekcie ustawy budżetowej na rok 2010, w: *Budżet państwa na rok 2010. Ekspertyzy wstępne*, ZPBAS 2009, z. 6; *tenże*, *Polskie prawo budżetowe. Zarys ogólny*, Toruń 2005; *tenże*, *Polskie prawo finansowe. Zarys ogólny*, Toruń 2005; *tenże*, *Problematyka legalności wydatków budżetowych samorządu i podstaw prawnych działalności gospodarce gmin, powiatów i województw*, FK 2011, Nr 1–2; *tenże*, *Wybrane zagadnienia prawne długu publicznego i deficytu budżetowego*, w: *Regulacje prawno-podatkowe i rozwiązania finansowe. Pro publico bono. Księga jubileuszowa Profesora Jana Głuchowskiego*, Toruń 2002; *J. Branna, R. Wąsowicz*, *Ramy prawne europejskiego okresu oceny i koordynacji polityki gospodarczej*, Informacja Oide: Semestr europejski. Przewodnik po kluczowych dokumentach; http://oide.sejm.gov.pl/oide/images/files/informacja_oide/informacja_OIDE_styczen_2013.pdf; *A. Branny, E. Kornberger-Sokołowska, M. Mekiński*, *Budżet państwa*, w: *E. Chojna-Duch, H. Litwińczuk* (red.), *Prawo finansowe*, Warszawa 2009; *B. Brzeziński*, *Wstęp do nauki prawa podatkowego*, Toruń 2003; *tenże*, *Zarys prawa finansów publicznych*, Toruń 1998; *tenże*, *Zasady tworzenia prawa finansowego (próba sformułowania)*, PiP 1986, Nr 5; *B. Brzeziński, W. Matuszewski, W. Morawski, A. Olesińska*, *Prawo finansów publicznych*, Toruń 2001; *J. M. Buchanan*, *Finanse publiczne w warunkach demokracji*, Warszawa 1997; *R. Bucholski*, *Problematyka deficytu budżetowego w Wieloletnim planie finansowym państwa*, w: *J. Szolno-Koguc, A. Pomorska*, *Ekonomiczne i prawne uwarunkowania i bariery redukcji deficytu i długu publicznego*,

Warszawa 2011; *T. M. Budzyński*, Opinia dotycząca ustawy budżetowej na 2011 r., Druk senacki Nr 1072, Senat VII kadencji; *tenże*, Opinia o ustawie o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, Kancelaria Senatu RP, Opinie i ekspertyzy 2010, Nr OE-159; *tenże*, Struktura wydatków budżetu państwa w latach 2002–2005, w: *J. Głuchowski, A. Pomorska, J. Szotno-Koguc* (red.), Ekonomiczne i prawne problemy racjonalizacji wydatków publicznych, t. 1, Racjonalizacja wydatków publicznych – uwarunkowania i instrumenty, Lublin 2005; *E. Chojna-Duch*, Podstawy systemu finansów publicznych, w: *E. Chojna-Duch, H. Litwińczuk* (red.), Prawo finansowe Warszawa 2009; *taż*, Polskie prawo finansowe. Finanse publiczne, Warszawa 2003; *taż*, Próba systematyzacji pojęć i zadań z dziedziny kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego ustawy o finansach publicznych, Kontrola Państwowa 2010, Nr 1; *A. Ciągiewicz-Miśta, A. Talik*, Jawność i przejrzystość finansów publicznych, w: *W. Lachiewicz* (red.), Finanse publiczne. Praktyka stosowania nowej ustawy o finansach publicznych i aktów wykonawczych, Warszawa 2010; *M. Ciepela*, Formy komunalnej działalności gospodarczej, PUG 2001, Nr 6; *taż*, Pośrednia działalność gospodarcza jednostek samorządu terytorialnego, w: *S. Michałowski, A. Pawłowska* (red.), Samorząd lokalny w Polsce. Społeczno-polityczne aspekty funkcjonowania, Lublin 2004; *A. Cisek*, Powierzenie zarządu nieruchomością wspólną zakładowi budżetowemu gminy, NZS 2002, Nr 3; *W. Czachórski*, Zobowiązania. Zarys wykładu, Warszawa 1995; *I. Czaja-Hliniak*, Dopłaty publiczne, w: *J. Głuchowski, C. Kosikowski, J. Szotno-Koguc* (red.), Nauka finansów publicznych i prawa finansowego w Polsce. Dorobek i kierunki rozwoju. Księga jubileuszowa profesor Alicji Pomorskiej, Lublin 2008; *taż*, Prawnofinansowa instytucja dopłat jako forma pozapodatkowych danin publicznych, Kraków 2006; *S. Czarnow*, Samorządowe osoby prawne – perspektywa nowej regulacji, ST 2009, Nr 7–8; *Z. Czernik*, Zarząd jako forma korzystania z nieruchomości stanowiącej własność państwa lub gminy, ST 1994, Nr 9; *P. Czerski*, Oplata skarbową, w: *A. Hanusz, P. Czerski*, Gminne podatki opłaty budżetowe, Kraków 2004; *D. Czerwińska-Kayzer*, Podstawy rachunkowości, Warszawa 2010; *W. Dawidowicz*, Zagadnienia teorii organizacji i kierowania, Warszawa 1972; *T. Dębowska-Romanowska*, Cechy ustawy budżetowej i budżetu w świetle art. 219 Konstytucji RP, PiP 2000, Nr 5; *taż*, Charakter prawny i klasyfikacja tzw. wydatków sztywnych a granice swobody politycznej władz państwa, w: *J. Głuchowski, A. Pomorska, J. Szotno-Koguc* (red.), Uwarunkowania i bariery w procesie naprawy finansów publicznych, Lublin 2007; *taż*, Charakter prawny ustawy budżetowej – nowe pytania czy nowe odpowiedzi na stare pytania?, w: *J. Głuchowski, C. Kosikowski, J. Szotno-Koguc* (red.), Nauka finansów i prawa finansowego w Polsce. Dorobek i kierunki rozwoju. Księga jubileuszowa profesor Alicji Pomorskiej, Lublin 2008; *taż*, Prawo finansowe. Część konstytucyjna wraz z częścią ogólną, Warszawa 2010; *taż*, Realizacja jedności i powszechności w ustawie budżetowej, Warszawa 1982; *taż*, Wydatki publiczne, ich formy prawne oraz zasady realizacji w sektorze finansów publicznych, w: *E. Ruśkowski* (red.), System Prawa Finansowego, t. 2, Prawo finansowe sektora finansów publicznych, Warszawa 2010; *B. Dolnicki* (red.), Ustawa o samorządzie powiatowym. Komentarz, Lex/el.

2007; *R. Dowgier*, Ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych, w: *L. Etel* (red.), System Prawa Finansowego, t. 3, Prawo daninowe, Warszawa 2010; *P. Drapała*, Zwolnienie z długu (art. 508 k.c.), Pr.Sp. 2002, Nr 7–8; *A. Drwiłło*, Cła i inne należności celne (instrumenty reglamentacji obrotu towarowego z zagranicą w świetle prawa celnego), w: *J. Głuchowski, C. Kosikowski, J. Szolno-Koguc* (red.), Nauka finansów publicznych i prawa finansowego w Polsce. Dorobek i kierunki rozwoju. Księga jubileuszowa profesor Alicji Pomorskiej, Lublin 2008; *tenże*, Cło, w: *A. Drwiłło, D. Maśniak* (red.), Leksykon prawa finansowego. 100 podstawowych pojęć, Warszawa 2009; *tenże*, Opłaty jako dochody niepodatkowe, w: *E. Ruśkowski, C. Kosikowski* (red.), Finanse publiczne i prawo finansowe, Warszawa 2003; *W. Dubis*, w: *E. Gniewek* (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, Warszawa 2010; *B. Dunaj* (red.), Nowy słownik języka polskiego, Warszawa 2007; *A. Dyduch, J. Sawicka, A. Stronczek*, Rachunkowość finansowa – wybrane zagadnienia, Warszawa 2004; *M. Dylewski*, Planowanie budżetowe w sektorze samorządowym. Uwarunkowania, procedury, modele, Warszawa 2007; *A. Dyduch, J. Sawicka, A. Stronczek*, Rachunkowość finansowa – wybrane zagadnienia, Warszawa 2004; *K. Działocha*, uwagi do art. 92, w: *L. Garlicki* (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, t. 2, Warszawa 2001; *H. Dzwonkowski*, Absolutorium z wykonania budżetu – przyczynki do rozważań na temat czwartej i piątej władzy, w: *J. Głuchowski, A. Pomorska, J. Szolno-Koguc* (red.), Ekonomiczne i prawne problemy racjonalizacji wydatków publicznych, t. 1, Lublin 2005; *H. Dzwonkowski, Z. Zgierski* (red.), Procedury podatkowe, Warszawa 2006; *J. Dźiedzyc*, W sprawie odpowiedniego stosowania przepisów ordynacji podatkowej oraz przepisów kodeksu postępowania administracyjnego do stosowania ulg w zakresie spłaty zobowiązań publicznoprawnych, NZS 2012, Nr 1; *L. Etel*, Korzystanie z pomocy publicznej w spłacie zobowiązań podatkowych, PiP 2011, Nr 3; *tenże*, Renta planistyczna i opłata adiacencka jako niepodatkowe należności budżetowe, Przegląd Podatków Lokalnych i Finansów Samorządowych 2010, Nr 6; *tenże* (red.), System Prawa Finansowego, t. 3, Prawo daninowe, Warszawa 2010; *S. Franek*, Priorytetyzacja zadań państwa a wieloletnie planowanie budżetowe, w: *J. Szolno-Koguc, A. Pomorska* (red.), Ekonomiczne i prawne uwarunkowania i bariery redukcji deficytu i długu publicznego, Warszawa 2011; *N. Gajl*, Budżet a Skarb Państwa, Warszawa 1974; *taż*, Gospodarka budżetowa w świetle prawa porównawczego, Warszawa 1993; *taż*, Skarb Państwa, Warszawa 1996; *P. M. Gaudemet, J. Molinier*, Finanse publiczne, Warszawa 2000; *L. Garlicki*, Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu, Warszawa 1999; *tenże* (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, t. 2, Warszawa 2001; *tenże* (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, t. 4, Warszawa 2005; *Z. Gawlik, A. Janiak, A. Kidyba, K. Kopaczyńska-Pieczniak, G. Koziół, E. Niezbecka, T. Sokołowski*, Kodeks cywilny. Komentarz, t. 3, Zobowiązania – część szczególna, LEX/el. 2010; *B. Giesen, W. J. Katner, P. Książak, B. Lewaszkiwicz-Petrykowska, R. Majda, E. Michniewicz-Broda, T. Pajor, U. Promińska, M. Pyziak-Szafnicka, W. Robaczyński, M. Serwach, Z. Świderski, M. Wojewoda*, Kodeks cywilny. Komentarz, Lex/el. 2009; *Z. Gilowska, A. Mierzwa, W. Misiąg*, Organizacja i funkcjonowanie sektora publicznego

w Polsce, Warszawa 1996; *ciż*, Stan i kierunki reformy sektora publicznego w Polsce, Gdańsk 1997; *J. Gliniecka*, Opłata publiczna, w: *A. Drwiłło, D. Maśniak* (red.), Leksykon prawa finansowego. 100 podstawowych pojęć, Warszawa 2009; *taż*, Opłaty publiczne a inne formy władczych dochodów publicznych, w: *J. Głuchowski, C. Kosikowski, J. Szolno-Koguc* (red.), Nauka finansów publicznych i prawa finansowego w Polsce. Dorobek i kierunki rozwoju. Księga jubileuszowa profesor Alicji Pomorskiej, Lublin 2008; *taż*, Opłaty publiczne w Polsce. Analiza prawna i funkcjonalna, Bydgoszcz–Gdańsk 2007; *taż*, W kwestii opłat publicznych jako elementu systemu dochodów samorządowych, w: *H. Dzwonkowski, J. Głuchowski, A. Pomorska, J. Szolno-Koguc* (red.), W kręgu prawa podatkowego i finansów publicznych. Księga dedykowana profesorowi Cezaremu Kosikowskiemu w 40-lecie pracy naukowej, Lublin 2005; *J. Gliniecka, J. Harasimowicz*, Zasady polskiego prawa budżetowego, Bydgoszcz 2000; *J. Glumińska-Pawlic*, Ogólna charakterystyka danin niepodatkowych, w: *L. Etel* (red.), System Prawa Finansowego, t. 3, Warszawa 2010; *taż*, Specyficzne zasady rachunkowości, sprawozdawczości, nadzoru, kontroli oraz odpowiedzialności w sektorze finansów publicznych w aspekcie charakterystyki gospodarki finansowej jednostek sektora finansów publicznych, w: *E. Ruśkowski* (red.), System Prawa Finansowego, t. 2, Prawo finansowe sektora finansów publicznych, Warszawa 2010; *Z. Gilowska, A. Mierzwa, W. Misiąg*, Organizacja i funkcjonowanie sektora publicznego w Polsce, Warszawa 1996 – Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Transformacja gospodarki, z. 76; *ciż*, Projekt ustawy o finansach publicznych, Warszawa 1998; *ciż*, Stan i kierunki reformy sektora publicznego w Polsce, Gdańsk 1997; *J. Głuchowski*, Charakterystyka budżetu państwa, w: *J. Głuchowski, R. Huterski, B. Kłosowska, J. Patyk, J. Wiśniewski*, Finanse publiczne, Toruń 2005; *tenże*, Nadwyżka budżetowa, w: *M. Weralski* (red.), System instytucji prawno-finansowych w PRL, t. 2, Instytucje budżetowe, Ossolineum 1982; *tenże*, Uchwalanie budżetu państwa, Warszawa 1997; *J. Głuchowski, J. Patyk*, Zarys polskiego prawa podatkowego, Warszawa 2009; *J. Głuchowski, A. Pomorska, J. Szolno-Koguc* (red.), Ekonomiczne i prawne problemy racjonalizacji wydatków publicznych, t. 1, Racjonalizacja wydatków publicznych – uwarunkowania i instrumenty, Lublin 2005; *ciż* (red.), Ekonomiczne i prawne problemy racjonalizacji wydatków publicznych, t. 2, Kontrowersje wokół wydatkowania środków publicznych w wybranych dziedzinach funkcjonowania państwa i gospodarki narodowej, Lublin 2005; *ciż* (red.), Uwarunkowania i bariery w procesie naprawy finansów publicznych, Lublin 2007; *E. Gniewek* (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, Warszawa 2010; *tenże*, O przekształceniach prawa do nieruchomości państwowych osób prawnych, PiP 1991, Nr 12; *J. Gnoiński*, Wybrane zagadnienia teorii kontroli, Kraków 1975; *A. Gomułowicz, J. Małecki*, Podatki i prawo podatkowe, Warszawa 2010; *W Goronowski*, Układ budżetu, w: *M. Weralski* (red.), System instytucji prawno-finansowych w PRL, t. 2, Instytucje budżetowe, Ossolineum 1982; *A. Hanusz*, Opinia z 13.1.2008 r. o projekcie ustawy o finansach publicznych, RL-0303-73/08, PL 2009, Nr 1–2 (67/68); *J. Harasimowicz*, Finanse i prawo finansowe, Warszawa 1977; *tenże*, Zasada nietworzenia funduszy celowych w ramach budżetu, w: *J. Gliniecka*,

J. Harasimowicz, Zasady polskiego prawa budżetowego, Gdańsk–Bydgoszcz 2000; *L. Hardt, M. de Jong*, Budżet zadaniowy jako narzędzie poprawy jakości rządzenia w Polsce, Warszawa 2011; *A. Helin*, Ustawa o rachunkowości. Komentarz, Warszawa 2009; *tenże*, Ustawa o rachunkowości. Komentarz, Warszawa 2012; *J. Jagielski*, Kontrola administracji publicznej, Warszawa 1999; *tenże*, Kontrola administracji publicznej, Warszawa 2007; *taż.*, Samorządowe osoby prawne, ST 2011, Nr 1–2; *C. Jozefiak, P. Krajewski, M. Mackiewicz*, Deficyt budżetowy. Przyczyny i metody ograniczania, Warszawa 2006; *J. Jagoda*, Samorządowe osoby prawne, ST 2011, Nr 1–2; *M. Jastrzębska*, Fakultatywne zadania własne gminy w świetle obowiązujących regulacji prawnych, FK 2011, Nr 1–2; *P. Jedliński*, Efektywność, w: Encyklopedia zarządzania, <http://mfiles.pl/index.php/Efektywno%C5%9B%C4%87>; *C. Józefiak, P. Krajewski, M. Mackiewicz*, Deficyt budżetowy. Przyczyny i metody ograniczania, Warszawa 2006; *A. Jurcewicz* (red.), Prawo i polityka rolna Unii Europejskiej, t. 26, Warszawa 2010; *M. Karlikowska, W. Miemiec, Z. Ofiarski, K. Sawicka*, Ustawa o finansach publicznych. Komentarz, Wrocław 2010; *A. Klein*, Ewolucja instytucji osobowości prawnej, w: *E. Łętowska* (red.), Tendencje rozwoju prawa cywilnego, Ossolineum 1983; *M. Klimowicz*, Fundusze strukturalne oraz Fundusz Spójności w państwach Europy Środkowej i Wschodniej, Warszawa 2010; *B. Kołosowska*, Ubezpieczenia społeczne i ich finansowanie, w: *J. Głuchowski, R. Huterski, B. Kołosowska, J. Patyk, J. Wiśniewski*, Finanse publiczne, Toruń 2005; *T. Kocowski*, Zlecenie samorządowym jednostkom organizacyjnym zadań z zakresu gospodarki komunalnej przez jednostki samorządu terytorialnego, NZS 2003, Nr 5; *A. Komar, W. Łączkowski*, Finanse i prawo finansowe, Warszawa 1985; *K. Kopyściańska, M. Uśak*, Cywilnoprawny status gminnego zakładu budżetowego. Dotowanie zakładu budżetowego, NZS 2006, Nr 4; *E. Kornberger-Sokolowska*, Opinia dotycząca rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, Druk sejmowy Nr 1078, Biuro Studiów i Eksperty z Kancelarii Sejmu RP; *taż.*, Opinia dotycząca rządowego projektu ustawy o finansach publicznych z 20.10.2008 r., Druk sejmowy Nr 1181; *M. Korolewska*, Budżet zadaniowy narzędziem realizacji polityki budżetowej, Studia Biura Analiz Sejmowych 2010, Nr 3(23); *taż.*, Wydatki strukturalne, w: Leksykon budżetowy, <http://www.sejm.gov.pl/sejm7.nsf/BASLeksykon.xsp?id=61FAACC6122A4FC5C1257A6200497BE7&litera=W>, dostęp: 31.10.2013 r.; *M. Korolewska, K. Marchewka-Bartkowiak*, Budżet zadaniowy w samorządach terytorialnych – analiza wyników badania ankietowego oraz studium przypadków na przykładzie miast na prawach powiatu, w: Studia BAS Kancelarii Sejmu 2013, Nr 1(33) – Budżet zadaniowy; *C. Kosikowski*, w: *C. Kosikowski, E. Ruśkowski* (red.), Finanse publiczne i prawo finansowe, Warszawa 2006; *tenże*, w: *C. Kosikowski, Z. Springer*, Finanse publiczne. Komentarz do ustawy z dnia 26 listopada 1998 roku, Zielona Góra 2000; *tenże*, Finanse publiczne. Komentarz, Warszawa 2003; *tenże*, Finanse publiczne. Komentarz, Warszawa 2006; *tenże*, Finanse publiczne. Komentarz, Warszawa 2010; *tenże*, Finanse publiczne w świetle Konstytucji RP oraz orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego (na tle porównawczym), Warszawa 2004; *tenże*, Formy prawne budżetowania, w: *M. Weralski*

(red.), System instytucji prawno-finansowych PRL, t. 2, Instytucje budżetowe, Ossolineum 1982; *tenże*, Naprawa finansów publicznych w Polsce. Przyczyny. Metodologia. Kierunki i Propozycje, Białystok 2011; *tenże*, Nowa ustawa o finansach publicznych. Komentarz, Warszawa 2010; *tenże*, Obowiązujące regulacje zagadnień ogólnych polskich finansów publicznych, w: C. Kosikowski, E. Ruśkowski (red.), *Finanse publiczne i prawo finansowe*, Warszawa 2006; *tenże*, Prawne aspekty realizacji zasad jawności i przejrzystości finansów publicznych – referat wygłoszony na seminaryjnym posiedzeniu Kolegium Najwyższej Izby Kontroli w Warszawie 30.11.2005 r., dotyczący jawności i przejrzystości finansów publicznych; *tenże*, Prawo finansowe. Część ogólna, Warszawa 2003; *tenże*, Prawo finansowe w Unii Europejskiej i w Polsce, Warszawa 2005; *tenże*, Prawo finansowe w Unii Europejskiej, Bydgoszcz–Warszawa 2008; *tenże*, Prawo Unii Europejskiej w systemie polskiego prawa finansowego, Białystok 2010; *tenże*, Reforma finansów publicznych w świetle nowej ustawy o finansach publicznych, PiP 2009, Nr 12; *tenże*, Sektor finansów publicznych w Polsce, Warszawa 2006; *tenże*, Ustawa o finansach publicznych. Komentarz, Warszawa 2011; *tenże*, Ustawa podatkowa. Geneza, ewolucja i stan prawny, tworzenie, kontrola, wykładnia, wykonywanie, Warszawa 2006; *tenże*, Wieloletni Plan Finansowy Państwa, w: A. Dobaczewska, E. Juchniewicz, T. Sowiński (red.), *System finansów publicznych. Prawo finansowe wobec wyzwań XXI wieku*, Warszawa 2010; *tenże*, Zarządzanie finansami publicznymi, w: C. Kosikowski, E. Ruśkowski (red.), *Finanse publiczne i prawo finansowe*, Warszawa 2010; C. Kosikowski, E. Etel, *Ordynacja podatkowa*, Lex/el. 2013; E. Kosiński, *Procedura budżetowa a deficyt. Zagadnienia prawne na tle porównawczym*, Warszawa 2001; A. Kostecki, *Interpretacja określeń – „obciążenie budżetu państwa” i „źródło pokrycia” użytych w art. 17 tzw. Małej Konstytucji*, Zeszyty Biura Studiów i Analiz Kancelarii Senatu RP 1993, Nr 114(O2/93); U. Kosterna, *Deficyt budżetowy państwa i jego skutki ekonomiczne*, Warszawa 1995; J. Krawczyński, O. Leszczyńska-Luberek (red.), *Statystyka sektora instytucji rządowych i samorządowych*, opracowanie GUS we współpracy z Ministerstwem Finansów i NBP, Warszawa 2010; R. Kuc, *Kontrola w systemie zarządzania*, Warszawa 1987; *tenże*, *Prakseologiczna teoria organizacji*, w: A. K. Koźmiński (red.), *Współczesne teorie organizacji*, Warszawa 1983; B. Kucia-Guściora, *Kontrola gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego*, w: K. Miaskowska-Daszkiwicz, B. Szmulik (red.), *Encyklopedia samorządu terytorialnego*, Warszawa 2010; B. Kucia-Guściora, *Pakt stabilności i wzrostu*, w: P. Smoleń (red.), *Prawo finansów publicznych. Kompendium akademickie*, Warszawa 2012; *taż*, *Regulacje prawne wpływające na ograniczenie ryzyka przekroczenia II progu ostrożnościowego w warunkach kryzysu finansowego. Wybrane zagadnienia*, w: S. Patrycki (red.), *Teorie kryzysu*, Lublin 2013; M. Kulesza, *Bankowy Fundusz Gwarancyjny jako podmiot prawa publicznego – recydywa zapomnianego pojęcia*, Głosa 2000, Nr 10; J. Kunert, *Zasady techniki prawodawczej w procesie stanowienia prawa miejscowego*, ST 2008, Nr 1–2; L. Kurowski, E. Ruśkowski, H. Sochacka-Krysiak, *Kontrola finansowa w sektorze publicznym*, Warszawa 2000; A. Kuś, *Podstawy prawa celnego*, w: W. Wójtowicz (red.), *Zarys finansów i prawa*

finansowego, Warszawa 2011; *tenże*, Prawo celne, Bydgoszcz–Lublin 2003; *tenże*, Wprowadzenie, w: Wspólnotowy Kodeks Celny. Wspólnotowy system zwolnień celnych. Polskie prawo celne, Bydgoszcz–Lublin 2004; *W. Lachiewicz*, Udzielanie ulg w zakresie należności cywilnoprawnych samorządu i jednostek organizacyjnych, w: *W. Lachiewicz* (red.), Finanse publiczne. Praktyka stosowania nowej ustawy o finansach publicznych i aktów wykonawczych, Warszawa 2010; *L. Lipiec-Warzecha*, Co nie usprawiedliwia naruszenia dyscypliny finansowej?, Przegląd orzecznictwa, www.finanse-publiczne.pl; *taż*, Komentarz do ustawy o finansach publicznych, LEX/el. 2011; *taż*, Odpowiedzialność za niewykonanie obowiązków w zakresie sprawozdawczości – nowe regulacje prawne, FP 2010, Nr 2, www.finansepubliczne.bdo.pl; *taż*, Ustawa o finansach publicznych. Komentarz, Warszawa 2011; *G. Liszewski*, Oplaty samorządowe – charakterystyka systemu, w: *G. Liszewski* (red.), Oplaty samorządowe w Polsce – problemy praktyczne, Białystok 2010; *H. Litwińczuk*, Prawo bilansowe, Warszawa 1995; *taż*, Rachunkowość finansowa, w: *C. Kosikowski*, *E. Ruśkowski* (red.), Finanse publiczne i prawo finansowe, Warszawa 2010; *H. Litwińczuk*, *P. Karwat* (red.), Prawo podatkowe przedsiębiorców, t. 1 i 2, Warszawa 2008; *T. Lubińska* (red.), Budżet zadaniowy w Polsce. Reorientacja z wydatkowania na zarządzanie pieniędzmi publicznymi, Warszawa 2007; *taż*, Nowe zarządzanie publiczne – skuteczność i efektywność. Budżet zadaniowy w Polsce, Warszawa 2009; *E. Malinowska-Misiąg*, *W. Misiąg*, Finanse publiczne w Polsce, Warszawa–Rzeszów 2006; *ciż*, Finanse publiczne w Polsce, Warszawa 2007; *K. Marchewka-Bartkowiak*, Skonsolidowany system zarządzania płynnością sektora publicznego, Analizy Biura Analiz Sejmowych 2010, Nr 19; *taż*, Zarządzenie długiem publicznym w Krajach Unii Europejskiej i w Polsce, Warszawa 2003; *R. Mastalski*, Prawo podatkowe, Warszawa 2009; *D. Maśniak*, Zasady budżetowe, w: *A. Drwillo*, *D. Maśniak* (red.), Leksykon prawa finansowego. 100 podstawowych pojęć, Warszawa 2009; *A. Mazurek*, *K. Knedler*, Kontrola zarządcza – ujęcie praktyczne, Warszawa 2010; *W. Miemieć* (red.), Europejskie bezzwrotne źródła finansowania polityki regionalnej w Polsce. Aspekty prawno-finansowe, Wrocław 2012; *taż*, Zasady pozyskiwania i wykorzystywania bezzwrotnych środków zagranicznych, w: *E. Ruśkowski* (red.), System Prawa Finansowego, t. 2, Prawo finansowe sektora finansów publicznych, Warszawa 2010; *A. Mierzwa*, Wybrane zagadnienia prawa fundacyjnego, Kościół i Prawo 1991, Nr 9; *A. Mikos-Sitek*, Wieloletni Plan Finansowy Państwa oraz wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego – nowe instrumenty wieloletniego planowania finansowego, EP 2012, Nr 3; *W. Misiąg*, Jawność i przejrzystość a efektywność finansów publicznych – referat wygłoszony na seminaryjnym posiedzeniu Kolegium Najwyższej Izby Kontroli w Warszawie 30.11.2005 r., dotyczący jawności i przejrzystości finansów publicznych; *tenże*, Mierzenie zadań publicznych jako podstawa planowania budżetowego, w: *J. Głuchowski*, *A. Pomorska*, *J. Szotno-Koguc* (red.), Ekonomiczne i prawne problemy racjonalizacji wydatków publicznych. Racjonalizacja wydatków publicznych – uwarunkowania i instrumenty, t. 1, Lublin 2005; *tenże*, Organizacja sektora finansów publicznych – niezbędne zmiany, KP 2006, Nr 2; *tenże*, Siedem lat wdrażania budżetu zadaniowego

– refleksje i prognozy, w: Studia BAS Kancelarii Sejmu 2013, Nr 1(33)
– Budżet zadaniowy; *W. Misiąg, A. Niedzielski*, Jawność i przejrzystość finansów publicznych w Polsce w świetle standardów Międzynarodowego Funduszu Walutowego, Raport Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową 2001; *A. Moroz*, Gospodarka kasowa w samorządowej jednostce budżetowej, NZS 2013, Nr 2; *M. Mróz*, Czym jest skuteczność a czym efektywność działań, <http://www.4pm.pl/artykuly/czym-jest-skutecnosc-a-czym-efektywnosc-dzialan>; *M. Münnich*, Cło w: *P. Smoleń* (red.), Publiczne prawo bankowe, prawo celne, prawo dewizowe. Kompendium akademickie, Warszawa 2013; *N. Gajl*, Gospodarka budżetowa w świetle prawa porównawczego, Warszawa 1993; *S. Naruszewicz, M. Laszuk*, Wspólnotowe prawo celne, Warszawa 2004; *J. Nowacki*, „Odpowiednie” stosowanie przepisów prawa, PiP 1964, Nr 3; *T. Nowak*, Istota i charakter prawny postanowienia o dokonaniu potrącenia z urzędu, KPPod 1999, Nr 3–4; *W. A. Nowak*, Rachunkowość sektora publicznego. Koncepcje. Metody. Uwarunkowania, Warszawa 1998; *Z. Ofiarski*, Dług publiczny w Polsce, w: *J. Gluchowski, C. Kosikowski, J. Szolno-Koguc* (red.), Nauka finansów i prawa finansowego w Polsce. Dorobek i kierunki rozwoju. Księga jubileuszowa profesor Alicji Pomorskiej, Lublin 2008; *tenże*, Ogólne prawo podatkowe, Warszawa 2010; *tenże*, Prawo finansowe, Warszawa 2010; *tenże*, Prawo podatkowe, Warszawa 2008; *J. Orłowski*, Potrącenie zobowiązań podatkowych – zagadnienia podstawowe, KPPod 199, Nr 3–4; *S. Owskiak*, Finanse publiczne. Teoria i praktyka, Warszawa 1999; *tenże*, Opinia z 15.8.2007 r. do rządowego projektu ustawy o finansach publicznych, Druk sejmowy Nr 1912, Sejm V kadencji; *S. Owskiak, M. Kosek-Wojnar, K. Surowka*, Równowaga budżetowa. Deficyt budżetowy. Dług publiczny, Warszawa 1993; *P. Panfil*, Minimalizacja ryzyka związanego z poręczeniami i gwarancjami Skarbu Państwa, w: *J. Gluchowski, A. Pomorska, J. Szolno-Koguc* (red.), Uwarunkowania i bariery w procesie naprawy finansów publicznych, Lublin 2007; *P. Panfil*, Środki publiczne, w: *A. Drwiłło, D. Maśniak* (red.), Leksykon prawa finansowego. 100 podstawowych pojęć, Warszawa 2009; *J. Panowicz-Lipska*, Poręczenia i gwarancje Skarbu Państwa, MoP 1998, Nr 4; *A. Patulski, M. Winter*, Status prawnoorganizacyjny głównego księgowego – paradoksy polskiego prawa pracy, MoPr 2008, Nr 7; *B. G. Peters*, Administracja publiczna w systemie politycznym, Warszawa 1999; *K. Piotrowska-Marczak, T. Uryszek*, Zarządzanie finansami publicznymi, Warszawa 2009; *I. Pietrzak-Abucewicz*, Dopuszczalność ustalenia terminu płatności i odsetek za zwłokę w przypadku renty planistycznej – glosa do wyr. NSA z 21.6.2012 r., II OSK 606/11, FK 2013, Nr 4; *K. Pietrzykowski* (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, t. 1, Warszawa 2008; *tenże* (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, t. 2, Warszawa 2009; *A. Pomorska*, Zasady ogólne finansów publicznych, PUG 2002, Nr 6; *M. Postuła, P. Perczyński* (red.), Wdrażanie budżetu zadaniowego, Warszawa 2009; *R. Poźdźwik, M. Lejczyk*, Fundusze unijne – zasady finansowania projektów ze środków unijnych w Polsce w latach 2007–2013, Lublin 2010; *K. Puchacz*, Nowe standardy kontroli zarządczej w jednostkach sektora finansów publicznych – omówienie i propozycje wzorcowych rozwiązań (z suplementem elektronicznym), Gdańsk 2010; *M. Pyziak-Szafnicka*, Wygaśnięcie zobowiązań,

w: A. Olejniczak (red.), System Prawa Prywatnego, t. 6, Prawo zobowiązań – część ogólna, Warszawa 2009; Z. Radwański, Podmioty prawa cywilnego w świetle zmian kodeksu cywilnego wprowadzonych ustawą z dnia 14 lutego 2003 r., PS 2003, Nr 7–8; Z. Radwański, Poręczenie, w: J. Panowicz-Lipska (red.), System Prawa Prywatnego, t. 8, Prawo zobowiązań – część szczegółowa, Warszawa 2004; H. Radziszewski, Nauka skarbowości, Warszawa 1918; T. Robaczyński, P. Gryśka, Dyscyplina finansów publicznych. Komentarz, Warszawa 2006; E. Ruśkowski (red.), Deficyt budżetowy państwa i jego skutki ekonomiczne, Białystok 2003; *tenże*, Istota, zakres i rodzaje wydatków publicznych, w: E. Ruśkowski, C. Kosikowski (red.), Finanse publiczne i prawo finansowe, Warszawa 2010; *tenże*, Zasady budżetowe, w: C. Kosikowski, E. Ruśkowski (red.), Finanse publiczne i prawo finansowe, Warszawa 2010; E. Ruśkowski, J. M. Salachna, Finanse publiczne. Komentarz praktyczny, Gdańsk 2007; *ciż* (red.), Finanse publiczne. Komentarz praktyczny, Gdańsk 2013; E. Ruśkowski, J. M. Salachna (red.), Nowa ustawa o finansach publicznych wraz z ustawą wprowadzającą. Komentarz praktyczny, Gdańsk 2010; E. Ruśkowski, J. M. Salachna, Opinia prawna na temat części artykułowej projektu ustawy budżetowej na rok 2011, w: Budżet państwa na rok 2011. Ekspertyzy wstępne, ZPBAS 2010, Nr 4; K. Rybiński, Opinia ogólna o projekcie ustawy budżetowej na rok 2009, w: Budżet państwa na rok 2009. Ekspertyzy wstępne, ZPBAS 2008, Nr 6; *tenże*, Opinia ogólna o projekcie ustawy budżetowej na rok 2010, w: Budżet państwa na rok 2010. Ekspertyzy wstępne, ZPBAS 2009, Nr 6; J. M. Salachna, Środki publiczne, ich formy prawne oraz zasady realizacji w sektorze finansów publicznych w: E. Ruśkowski (red.), System Prawa Finansowego, t. 2, Prawo finansowe sektora finansów publicznych, Warszawa 2010; P. A. Samuelson, W. D. Nordhaus, Ekonomia, t. 1, Warszawa 1996; P. Sarnecki, System źródeł prawa w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2002; K. Sawicka, Jednostki budżetowe, w: E. Ruśkowski (red.), System Prawa Finansowego, t. 2, Prawo finansowe sektora finansów publicznych, Warszawa 2010; E. Sławińska-Tomtała, Kontrola zarządcza w sektorze publicznym, Warszawa 2010; J. Służewski (red.), Polskie prawo administracyjne, Warszawa 1995; P. Smoleń, Kontrowersje dotyczące charakteru prawnego renty planistycznej, w: K. Świąch, A. Zalcewicz (red.), Sanacja finansów publicznych w Polsce. Aspekty prawne i ekonomiczne, Szczecin 2005; *tenże*, Opłaty, w: W. Wójtowicz (red.), Zarys finansów i prawa finansowego, Warszawa 2008; *tenże* (red.), System organów podatkowych, Warszawa 2009; W. Sokolewicz, w: K. Działocha, L. Garlicki (red.), P. Sarnecki, W. Sokolewicz, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, t. 4, Warszawa 2005; M. Sola, Kontrola zarządcza w administracji samorządowej, Warszawa 2009; *tenże*, Zasady koordynacji kontroli zarządczej (www.wspolnota.org.pl, dostęp: 30.6.2011 r.); T. Sowiński, Składka ubezpieczeniowa, w: A. Drwiłło, D. Maśniak (red.), Leksykon prawa finansowego. 100 podstawowych pojęć, Warszawa 2009; T. Spyra, Granice wykładni prawa. Znaczenie językowe tekstu prawnego jako granice wykładni, Kraków 2006; W. Stachurski, komentarz do art. 68, w: E. Ruśkowski, J. M. Salachna (red.), Nowa ustawa o finansach publicznych wraz z ustawą wprowadzającą. Komentarz praktyczny, Gdańsk 2010; J. Stankiewicz, Debudżetyzacja finansów

państwa, Białystok 2007; *tenże*, Problemy racjonalizacji wydatków publicznych i wieloletniego planowania finansowego w aspekcie budżetu zadaniowego i wieloletnich planów finansowych w Polsce, w: *E. Ruśkowski* (red.), System Prawa Finansowego, t. 2, Prawo finansowe sektora finansów publicznych, Warszawa 2010; *J. E. Stiglitz*, Ekonomia sektora publicznego, Warszawa 2004; *J. Stelina*, Odpowiedzialność dyscyplinarna, w: *J. Stelina* (red.), Leksykon prawa pracy, Warszawa 2008; *S. Stonoga*, Wydatki strukturalne oraz zasady sporządzania sprawozdania Rb – WS, Sprawozdawczość Budżetowa 2009, Nr 1; *A. Sulikowska*, Ocena stanu wdrożenia standardów kontroli zarządczej w jednostkach samorządu terytorialnego, ZNUSz 2012, Nr 718; *A. Sylwestrzak*, Kontrola administracji publicznej w III Rzeczypospolitej Polskiej, Gdańsk 2004; *R. Szarek*, Problematyka stosowania ulg w spłacie należności wynikających z nałożonych mandatów karnych, FK 2010, Nr 12; *A. Szewczuk*, Samodzielność finansowa organów lokalnych w Polsce, w: *J. Gluchowski, C. Kosikowski, J. Szotno-Koguc* (red.), Nauka finansów i prawa finansowego w Polsce. Dorobek i kierunki rozwoju. Księga jubileuszowa profesor Alicji Pomorskiej, Lublin 2008; *J. Szotno-Koguc*, Funkcjonowanie funduszy celowych w Polsce w świetle zasad racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi, Lublin 2007; *taż.*, Racjonalność wydatków publicznych a realizacja budżetowej zasady jedności, w: *J. Gluchowski, A. Pomorska, J. Szotno-Koguc* (red.), Ekonomiczne i prawne problemy racjonalizacji wydatków publicznych. Racjonalizacja wydatków publicznych – uwarunkowania i instrumenty, Lublin 2005; *Z. Szpringer*, Sytuacja budżetowa państw UE w ramach funkcjonowania semestru europejskiego – zalecenia dla Polski, Studia Biura Analiz Sejmowych 2012, Nr 15; *J. Szwaja*, Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Komentarz, Warszawa 2006; *M. Szydło*, Ustawa o gospodarce komunalnej. Komentarz, Kraków 2008; *A. Szymańska*, Fundusze UE 2007–2013 dla mikro, małych i średnich firm... czyli trochę praktycznych porad, Warszawa 2008; *M. Ślifirczyk*, Niepodatkowe należności budżetowe – pojęcie i systematyka, GSP 2007, t. XVI; *tenże*, Potrącenie jako forma zapłaty podatku w polskim prawie podatkowym, Warszawa 1999; *W. Śniecikowski*, Administracyjno-prawne formy działania zakładu opieki zdrowotnej (wybrane zagadnienia), ST 2002, Nr 4; *J. W. Tkaczynski, M. Świstak, E. Sztorc*, Projekty europejskie. Praktyczne aspekty pozyskiwania i rozliczania dotacji unijnych, Warszawa 2011; *R. Trykozko*, Umarzanie zaległości z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, FK 2010, Nr 4; *tenże*, Zmiany w gospodarce finansowej jednostek samorządu terytorialnego wynikające z nowej ustawy o finansach publicznych, PPLFS 2010, Nr 2; *K. Trzepiota*, Kto ponosi odpowiedzialność za inwentaryzację, BDO Podatki i Rachunkowość 2010, Nr 12 (38), <http://www.podatkirachunkowosc.bdo.pl/biuletyn/84/rachunkowosc-w-praktyce/kto-ponosi-odpowiedzialnosc-za-inwentaryzacje.html>; *M. Uliasz*, Przepięstwo naruszenia tajemnicy przedsiębiorstwa, MoP 2001, Nr 22; *M. Uśak*, Niepodatkowe należności budżetowe w nowej ustawie o finansach publicznych, FK 2010, Nr 4; *Vademecum. Prawo wspólnotowe w dziedzinie pomocy państwa*, 30.9.2008 r., materiały opracowane przez Komisję Europejską, Dyрекcyję Generalną ds. Konkurencji, <http://ec.europa.eu/competition/state>

aid/studies_reports/studies_reports.cfm; A. *Walasik*, Stosowanie doktrynalnych zasad budżetowych w polskim prawie budżetowym, PiP 1999, Nr 1; J. *Wan-toch-Rekowski*, Składki na ubezpieczenia społeczne i ich charakter prawny, GSP 2007, t. XVI; J. *Warda*, Fundusze strukturalne Unii Europejskiej, Lublin 2005; A. *Wernik*, Finanse publiczne, Warszawa 2011; M. *Weralski*, Budżet państwowy, w: M. *Weralski* (red.), System instytucji prawno-finansowych w PRL, t. 2, Instytucje budżetowe, Ossolineum 1982; P. *Wieczorek*, Organizacja obsługi finansowo-rachunkowej w jednostkach sektora finansów publicznych, w: W. *Lechiewicz* (red.), Finanse publiczne. Praktyka stosowania nowej ustawy o finansach publicznych i aktów wykonawczych, Warszawa 2010; P. *Wieczorek*, Wydatki strukturalne. Klasyfikacja, ewidencja, sprawozdawczość, Warszawa 2010; K. *Winiarska*, M. *Koczurak-Kozak*, Rachunkowość budżetowa, Warszawa 2010; E. *Wolińska* (red.), Ustawa o rachunkowości. Komentarz, Warszawa 2011; W. *Wójtowicz*, Podstawy prawa budżetowego i gospodarki budżetowej państwa, w: W. *Wójtowicz* (red.), Zarys finansów publicznych i prawa finansowego, Warszawa 2011; *taż*, Pojęcie finansów publicznych i prawa finansowego, w: W. *Wójtowicz* (red.), Zarys finansów publicznych i prawa finansowego, Warszawa 2011; *taż* (red.), Prawo podatkowe – część ogólna i szczegółowa, Warszawa 2009; K. *Wójtowicz*, Równowaga budżetowa i jej brak (deficyt budżetowy) w Polsce, w: J. *Gluchowski*, C. *Kosikowski*, J. *Szołno-Koguc* (red.), Nauka finansów i prawa finansowego w Polsce. Dorobek i kierunki rozwoju. Księga jubileuszowa profesor Alicji Pomorskiej, Lublin 2008; S. *Wronkowska*, M. *Zieliński*, Komentarz do zasad techniki prawodawczej, Warszawa 2004; *taż*, Model rozporządzenia jako aktu wykonawczego do ustaw w świetle Konstytucji i praktyki, w: A. *Szmyt* (red.), Konstytucyjny system źródeł prawa w praktyce, Warszawa 2005; S. *Wronkowska*, M. *Zieliński*, Problemy i zasady redagowania tekstów prawnych, Warszawa 1993; A. *Wróbel*, J. *Łacny*, D. *Kornobis-Romanowska* (red.), Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, t. 3, Komentarz, SIP Lex/el. 2012; A. *Zalcewicz*, Państwowy dług publiczny na tle obowiązujących przepisów prawnych, PUG 2000, Nr 6; R. *Zawłocki*, Księgowemu trudno zaślaniać się niewiedzą, Rzeczpospolita z 24.11.2005 r., Nr 274; M. *Zdyb*, Zarys historii myśli organizatorskiej, Lublin 1987; M. *Zieliński*, Komentarz do zasad techniki prawodawczej, Warszawa 2004; W. *Ziółkowska*, Finanse publiczne. Teoria i zastosowanie, Poznań 2000; M. *Zubik*, Budżet państwa w polskim prawie konstytucyjnym, Warszawa 2001; T. *Żylicz*, Skuteczność a efektywność, <http://coin.wne.uw.edu.pl/tzylicz/0610AURA.pdf>.

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Art. 1. [Zakres przedmiotowy]

Ustawa określa:

- 1) zakres i zasady działania oraz organizację jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;

- 2) zakres i zasady działania agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej i państwowych funduszy celowych;
- 3) zasady funkcjonowania jednostek sektora finansów publicznych w zakresie gospodarki finansowej;
- 4) zasady i tryb kontroli procesów związanych z gromadzeniem i rozdysonowywaniem środków publicznych oraz gospodarowaniem mieniem;
- 5) zasady zarządzania państwowym długiem publicznym oraz procedury ostrożnościowe i sanacyjne;
- 6) zasady i tryb opracowywania oraz uchwalania Wieloletniego Planu Finansowego Państwa;
- 7) zasady i tryb opracowywania oraz uchwalania wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego;
- 8) zasady i tryb sporządzania budżetu państwa w układzie zadaniowym;
- 9) zakres i szczegółowość oraz zasady i tryb planowania, uchwalania i wykonywania budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
- 10) szczególnie zasady rachunkowości, planowania i sprawozdawczości obowiązujące w sektorze finansów publicznych;
- 11) zasady gospodarowania środkami publicznymi pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz z innych źródeł zagranicznych;
- 12) zasady kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego oraz koordynacji kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych.

Spis treści

	Nb
I. Ustawa o finansach publicznych	1
II. Uwagi ogólne	2
III. Przedmiot ustawy	7
IV. Finanse publiczne w Konstytucji RP	10
V. Uwagi szczegółowe i odesłania	17

I. Ustawa o finansach publicznych

- 1** 1. Pierwsza próba kompleksowej regulacji prawa finansów publicznych miała miejsce w końcu lat 90. XX w. Ustawę z 26.11.1998 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 ze zm.) poprzedziły prace badawcze na temat – „Reforma prawnych podstaw finansów publicznych”, realizowane przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową w Gdańsku na zlecenie Ministra Finansów, a finansowane z Programu PHARE FIESTA (projekt PL 9414-40). Powstały w wyniku tych prac

raport (Z. Gilowska, A. Mierzwa, W. Misiąg, Organizacja i funkcjonowanie sektora publicznego w Polsce, *passim*) zawierał opis stanu prawa finansów publicznych oraz wskazywał na konieczność zastąpienia przepisów prawa budżetowego (ustawa z 5.1.1991 r. – Prawo budżetowe, tekst jedn. Dz.U. z 1993 r. Nr 72, poz. 344 ze zm.) nową ustawą o finansach publicznych. Taki projekt wkrótce powstał, a uchwalenie ustawy (ustawa o finansach publicznych z 1998 r., tekst pierwotny Dz.U. Nr 155, poz. 1014) uznano „za ważne wydarzenie w dziejach polskiego prawa finansowego” (C. Kosikowski, *Finanse publiczne*, 2003, s. 16). Komentowana ustawa stanowi trzecią próbę regulacji prawa finansów publicznych i zastępuje ustawę o finansach publicznych z 30.5.2005 r. (Dz.U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.). Systematyka przepisów trzech kolejnych ustaw o finansach publicznych jest bardzo podobna i dlatego można mówić jedynie o rozbudowywaniu treści regulacji, a nie o radykalnej zmianie ustrojowej. Kolejne „wersje” nie są niestety bardziej doskonałe i nastroczają nowych problemów interpretacyjnych, rzadko usuwając poprzednie.

II. Uwagi ogólne

1. **Zasady techniki prawodawczej** wymagają zamieszczenia w przepisach ogólnych każdej ustawy: określenia zakresu spraw regulowanych ustawą i podmiotów, których ona dotyczy, lub spraw i podmiotów wyłączonych spod jej regulacji, objaśnienia użytych w ustawie określeń i skrótów, a także zamieszczenia postanowień wspólnych dla wszystkich albo dla większości przepisów merytorycznych zawartych w ustawie (zob. § 21 załącznika do rozp. Prezesa RM z 20.6.2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”, Dz.U. Nr 100, poz. 908). Wskazanie zakresu przedmiotowego ustawy jest więc istotnym warunkiem uznania określonego aktu prawnego za poprawny z punktu widzenia zasad techniki prawodawczej, nie ma natomiast przesądzającego znaczenia dla oceny spójności czy też kompleksowości regulacji.

Wskazanie zakresu przedmiotowego ustawy może być pomocne przy dokonywaniu wykładni przepisów ustawy, a to w sytuacji, gdy zachodzi potrzeba rozstrzygnięcia, czy określona problematyka może (powinna) być oceniana na podstawie danej regulacji. Porównując praktyczne znaczenie przepisów określających zakres przedmiotowy ustawy i przepisów wskazujących sprawy oraz podmioty wyłączone spod danej regulacji, należy stwierdzić, że wyraźne wskazanie w ustawie spraw wyłączonych spod regulacji ma znaczenie podstawowe – ułatwia proces wykładni prawa, a w rezultacie umożliwia jego poprawne stosowanie. W komentowanej ustawie nie zamieszczono przepisu zawierającego wyłączenia stosowania jej przepisów, co dodatkowo utrudnia wykładnię zawartych w ustawie przepisów.